



اندیشه های عرفانی، اخلاقی، اجتماعی و سیاسی

شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی

مولفین:

راہب عارفی مینا آباد

ثریا پرستار



نشر راشدین

Rashedin Publication

سرشناسه : عارفی میناآباد، راهب، ۱۳۴۸ -  
 عنوان و نام : اندیشه‌های عرفانی، اخلاقی، اجتماعی و سیاسی شیخ مصلح‌الدین سعدی  
 پدیدآور : شیرازی/ راهب عارفی میناآباد، ثریا پرستار.  
 مشخصات نشر : تهران : راشدین، ۱۳۹۲.  
 مشخصات ظاهری : ۲۴۷ ص.  
 شابک : 978-600-7092-57-6  
 وضعیت فهرست : فیا  
 نویسی :  
 موضوع : سعدی، مصلح‌بن عبدالله، - ۱۳۹۱ ق.  
 موضوع : سعدی، مصلح‌بن عبدالله، - ۱۳۹۱ ق -- نقد و تفسیر  
 موضوع : سعدی، مصلح‌بن عبدالله، - ۱۳۹۱ ق -- نظریه‌های سیاسی و اجتماعی  
 موضوع : شعر فارسی -- قرن ۷ ق. -- تاریخ و نقد  
 شناسه افزوده : پرستار، ثریا، ۱۳۵۷ -  
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ۸ الف ۵۲۱۴ / ۲ ع  
 رده بندی دیویی : ۱۳۱۴  
 شماره کتابشناسی : ۳۱۳۳۶۰۵  
 ملی :



نشر راشدین

■ انتشارات راشدین

اندیشه‌های عرفانی، اخلاقی، اجتماعی و سیاسی، شیخ مصلح‌الدین

■ عنوان کتاب:

سعدی شیرازی

راهب عارفی میناآباد ثریا پرستار

■ مولف:

راهب عارفی

■ نظارت علمی:

محمد معین عارفی

■ نظارت فنی:

افسانه حسن‌بیگی

■ صفحه‌آرا طراح جلد:

طرح امروز

■ چاپ و صحافی:

اول-۱۳۹۲

■ نوبت چاپ:

۱۰۰۰

■ شمارگان:

۹۷۸-۶۰۰-۷۰۹۲-۵۷-۶

■ شابک:

۱۰۰۰۰۰ ریال

■ قیمت:

میدان انقلاب - کارگر شمالی - کوچه رستم - پ ۲۰ - واحد ۷

■ نشانی:

۶۶۴۰۸۲۲۴ - ۶۶۴۹۲۶۹۴

■ تلفن / نمابر:

www.rashedin.com

Email: rashedin1829@yahoo.Com

■ پایگاه اینترنتی:

■ پست الکترونیک:

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ

## فهرست مطالب

|       |                                                                                 |    |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------|----|
| ..... | دیباجه                                                                          | ۶  |
| ..... | فصل اول: نگاهی اجمالی به زندگی و آثار مصلح الدین سعدی شیرازی - رحمه الله علیه - | ۹  |
| ..... | ۱-۱ نام و کنیه سعدی                                                             | ۹  |
| ..... | ۲-۱ سعدی، شاعر ناصح                                                             | ۱۳ |
| ..... | ۳-۱ سعدی عاشق                                                                   | ۱۹ |
| ..... | ۱-۳-۱ غزل‌های عاشقان                                                            | ۱۹ |
| ..... | ۲-۳-۱ غزل‌های عارفانه                                                           | ۲۴ |
| ..... | ۴-۳-۱ تلفیق ادبیات پندآموز و شعر غنایی                                          | ۲۸ |
| ..... | فصل دوم: تأملاتی در سبک آثار سعدی                                               | ۳۱ |
| ..... | ۱-۱-۲ تأملی در سبک و آثار سعدی                                                  | ۳۱ |
| ..... | ۲-۱-۲ واژگان سعدی                                                               | ۳۳ |
| ..... | ۳-۱-۲ زبان محاوره                                                               | ۳۶ |
| ..... | ۴-۱-۲ سعدی و ساختار زبان عربی                                                   | ۳۷ |
| ..... | ۲-۲ شعر تصویری و شعر گفتاری                                                     | ۳۸ |
| ..... | ۳-۲ شاعر قطعه سرا                                                               | ۳۸ |
| ..... | ۴-۲ سعدی، زبان و شخصیت                                                          | ۴۰ |
| ..... | ۵-۲ صمدوحان سعدی                                                                | ۴۲ |
| ..... | ۶-۲ آثار سعدی                                                                   | ۴۳ |
| ..... | ۱-۶-۲ آثار منظوم                                                                | ۴۳ |
| ..... | ۷-۲ وفات سعدی                                                                   | ۴۷ |
| ..... | فصل سوم: اندیشه‌های دینی و عرفانی سعدی                                          | ۴۹ |
| ..... | ۳-۳ مقدمه                                                                       | ۴۹ |
| ..... | ۳-۳ معرفت و خداشناسی                                                            | ۵۲ |
| ..... | ۳-۳ عشق راه وصول به حق                                                          | ۶۴ |
| ..... | ۵-۳ نوبه                                                                        | ۷۲ |
| ..... | ۶-۳ لزوم اتصال به پیر                                                           | ۷۳ |

|     |                                                   |
|-----|---------------------------------------------------|
| ۷۵  | ۷-۳ ورع و پرهیزگاری                               |
| ۷۸  | ۸-۳ اخلاص در عمل                                  |
| ۸۲  | ۱۰-۳ حکمت و عرفان سعدی                            |
| ۸۷  | ۱۱-۳ قضا و قدر                                    |
| ۹۱  | فصل چهارم: اندیشه‌های اخلاقی و تربیتی سعدی        |
| ۹۲  | سعدی آموزگار قرن                                  |
| ۹۲  | آموزش و پرورش از منظر سعدی                        |
| ۹۴  | قوای انسان                                        |
| ۹۵  | ویژگیهای انسان                                    |
| ۱۲۱ | نیایش                                             |
| ۱۲۳ | تربیت عقلانی و اخلاقی                             |
| ۱۳۱ | تفاوت استعدادها                                   |
| ۱۳۳ | تأثیر تجربه                                       |
| ۱۳۸ | تربیت اخلاقی                                      |
| ۱۴۵ | تحقیر نکردن دیگران                                |
| ۱۴۶ | آداب کسب و تجارت                                  |
| ۱۴۹ | بوستان باب اول                                    |
| ۱۵۳ | احساس همدردی و کمک به دیگران                      |
| ۱۵۷ | غیبت                                              |
| ۱۶۱ | بخشش و کرم                                        |
| ۱۶۲ | همت                                               |
| ۱۶۴ | قدردانی و حق‌شناسی                                |
| ۱۶۴ | یتیم‌نوازی                                        |
| ۱۶۵ | تواضع و فروتنی                                    |
| ۱۶۹ | خاموشی و سکوت                                     |
| ۱۷۱ | خودخواهی و خودپسندی                               |
| ۱۷۲ | تأثیر هم‌نشینی و تربیت                            |
| ۱۷۵ | فصل پنجم: اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در آثار سعدی |
| ۱۷۵ | ۱-۵ اوضاع سیاسی و اجتماعی ایران در عصر سعدی       |

|     |                                                                   |
|-----|-------------------------------------------------------------------|
| ۱۷۸ | ..... سعدی                                                        |
| ۱۷۹ | ..... تطبیق اندیشه‌های شاعرانه با پسندهای مردم در جوامع کنونی     |
| ۱۸۲ | ..... ۳-۵ ظلم و بیداد و اثرات آن در اجتماع                        |
| ۱۸۶ | ..... ۴-۵ اهمیت عفو و گذشت                                        |
| ۱۹۰ | ..... ۴-۵ مردم به عیوب خود بینا نیستند                            |
| ۱۹۵ | ..... ۶-۴ نقل شخصیت اجتماعی                                       |
| ۱۹۷ | ..... ۷-۴ شکایت از درد و غم و جور روزگار و فقر اجتماعی            |
| ۱۹۹ | ..... ۸-۴ ناپایداری و بی‌اعتباری و بی‌وفایی دنیا                  |
| ۱۹۹ | ..... وصیت پیری که در حال نزع بود                                 |
| ۲۰۳ | ..... ۹-۴ ضرورت وجود سرپرست و رهبری در جامعه                      |
| ۲۰۳ | ..... ۱۰-۴ خداپرستی، خداپرستی و دین‌داری                          |
| ۲۰۵ | ..... ۱۱-۴ جود و بخشش و درویش‌نوازی                               |
| ۲۰۸ | ..... ۱۲-۴ رعیت پروری (همراهی و همدلی با مردم)                    |
| ۲۱۰ | ..... ۱۳-۴ خرد و دانایی شاه و ارزشمندی دانش و خرد و خردمند و دبیر |
| ۲۱۲ | ..... ۱۴-۴ مشورت کردن با دانایان و پرهیز از خودرایی               |
| ۲۱۳ | ..... ۱۵-۴ صبر و بردباری و پرهیز از خشم و تندخویی                 |
| ۲۱۶ | ..... ۱۶-۴ حسن خلق در ارتباط عاطفی، با مردم                       |
| ۲۱۸ | ..... ۱۷-۴ تواضع و فروتنی                                         |
| ۲۱۹ | ..... ۱۸-۴ آگاهی و شناخت حاکم از امور جاری مملکت و دنیا           |
| ۲۲۱ | ..... ۱۹-۴ عدل و داد                                              |
| ۲۲۸ | ..... ۲۰-۴ داشتن وزیر خوب و باکیاست، امتیازی بزرگ                 |
| ۲۳۱ | ..... ۲۱-۴ انتخاب عامل و کارگزار خوب و نظارت بر کار او            |
| ۲۳۴ | ..... ختم سخن                                                     |
| ۲۳۹ | ..... منابع و مأخذ                                                |

## دیباچه

در ادب فارسی نکات اخلاقی، اجتماعی، سیاسی و دینی فراوان به چشم می آید که در این میان شاعران و نویسندگان فرهنگ ایرانی در آثار خود نکات ارزشمندی را برای نوع بشر، به ارمغان گذاشته اند. از جمله این شاعران والا مقام شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی چون پدری مهربان و دلسوز با خلق آثاری زیبا به هدایت و راهنمایی خلق می پردازد.

سعدی شاعری خردمند و عالمی متفکر است که برای تعالی جامعه و تربیت مردم تلاش می کند و مردم را به داشتن صفات نیکو فرا می خواند و از داشتن صفات نکوهیده منع می کند و در تمامی آثار او درس اخلاق و زندگی، عرفان، تواضع، فروتنی و ... به وضوح مشهود است.

انسان دوستی سعدی در خلال آثار او هویدا است. او بنی آدم را اعضای یک پیکر دانسته و از تمامی ابنای بشر می خواهد، چون یاری گر یکدیگر باشند و در شرایط سخت زندگی، به یاری همدیگر بشتابند. و در حق یکدیگر ظلم و بیداد نکنند، و عدالت خواهی را پیشه ی خود سازند.

سعدی عالمی جهانگرد و مردی دنیادیده است. که تجارب فراوانی را در گنجینه ی وجود خود انداخته است. و با خلوص نیت تمام تجارب خود را در اختیار خوانندگان قرار

می‌دهد تا چراغ راه خود سازند. سعدی بسیار هنرمندانه مسایل اخلاقی، اجتماعی، مسایل دینی و سیاسی و ... را در قالب حکایت‌های شیرین و داستان‌هایی جذاب و اشعاری نغز بیان می‌کند، با مطالعه آثار او می‌توان دریافت که او حکیم و دانشمندی است که با کیاست و زیرکی بسیاری از سؤالاتی که ذهن بشر را به خود مشغول کرده، پاسخ منطقی می‌دهد.

این پژوهش بر آن است تا به برخی از اندیشه‌های والای دینی، اخلاقی، اجتماعی و سیاسی افاضی المتکلمین شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی را به منظر نظر خوانندگان و تشنگان وادی معرفت به زیور طبع بیاراید و نسل کنونی را با این اندیشه‌های انسان‌ساز آشنا سازد و در نهایت این اندیشه‌ها را بعنوان نسخه نجات‌بخش بشر سرگشته در جستجوی حقیقت معرفی نماید.

این پژوهش با همکاری و مساعدی خانم ثریا پرستار دانش‌آموخته کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران به زیور طبع آراسته شده است.

راهب عارفی